Isaac Asimov

ROBBIE

Din volumul EU, ROBOTUL (I, Robot)

— Nouăzeci şi opt, nouăzeci şi nouă, o sută.

Gloria îşi luă mâna ei mică şi plinuţă de pe ochi şi rămase locului, încreţindu-şi nasul şi clipind din cauza soarelui. Apoi, încercând să privească în toate direcţiile, făcu cu multă atenţie câţiva paşi, depărtându-se de copacul de care se sprijinise. Îşi întinse gâtul spre dreapta, pentru ca să exploreze desişul unui tufiş, se apropie apoi de el ca să-i cerceteze mai amănunţit ascunzişurile. Domnea o linişte deplină, întreruptă doar de bâzâitul insectelor şi, din când în când, de ciripitul unei păsărele care cuteza să iasă din umbră şi să înfrunte dogoarea soarelui de amiază.

Gloria gândea supărată: „Pot să pun rămăşag că a intrat în casă, deşi i-am spus de o mie de ori că nu-i cinstit să facă asta.”

Cu buzele strânse şi cu fruntea încruntată, se îndreptă spre casa cu două etaje de peste drum.

Auzi în urma ei, dar vai, prea târziu, un foşnet, şi apoi zgomotul apăsat şi regulat pe care-l făceau picioarele metalice ale lui Robbie. Se întoarse şi-l văzu pe tovarăşul ei cum ieşea victorios din ascunzătoare şi se îndrepta în goană spre copac.

Gloria ţipă înfuriată:

— Stai puţin, Robbie! Nu-i cinstit aşa! A fost vorba să nu fugi până nu te găsesc.

Nici pomeneală ca picioruşele ei să se poată lua la întrecere cu paşii de uriaş pe care-i făcea Robbie. Dar, la o aruncătură de băţ de copac, Robbie schimbă viteza şi începu să meargă încet, încet, de parcă se târa, iar Gloria, adunându-şi toate puterile, trecu gâfâind pe lângă el, ajunse la copac şi atinse trunchiul înaintea lui.

Bucuroasă, îl privi peste umăr pe credinciosul Robbie şi cu cea mai nesăbuită lipsă de recunoştinţă, drept mulţumire că se lăsase înfrânt, îşi bătu joc de el că nu ştie să fugă.

— Robbie nu ştie să fugă – tipă ea cu vocea ei piţigăiată de fetiţă care abia a împlinit opt ani. L-am întrecut, l-am întrecut – cânta Gloria.

Bineînţeles că Robbie nu răspunse cu cuvinte. Dar începu să fugă în jurul ei, sărind cu sprinteneală în lături, de câte ori se apropia prea mult şi era în pericol de a fi prins, până când Gloria se pomeni alergând după el, cu braţele dolofane larg desfăcute, ca să-l apuce. În zadar.

— Robbie – se rugă ea, râzând în hohote ce-i tăiau respiraţia – stai locului!

Deodată Robbie se întoarse, o ridică în sus şi o învârti, o învârti, până ce pământul, care până nu demult se afla la picioarele fetiţei, dispăru şi-i luă locul un hău albastru către care se întindeau flămânde crengile copacilor. Se trezi apoi în iarbă, sprijinită de piciorul lui Robbie şi ţinând strâns în mână un deget de metal.

După o clipă îi reveni respiraţia. Îşi trecu mâna prin păr, imitând cu stângăcie unul din gesturile mamei, fără să izbutească să-şi aranjeze părul ciufulit, şi-şi cercetă poalele rochiţei să vadă dacă nu cumva s-a rupt. Apoi începu să lovească cu palmele pieptul lui Robbie:

— Răule! Am să te bat!

Robbie se ghemui şi-şi acoperi faţa cu mâinile, iar Gloriei i se făcu milă de el:

— Nu-ţi fie frică, n-am să te bat, Robbie. Dar să ştii că tot rândul meu este să mă ascund, pentru că picioarele tale sunt mai lungi şi pentru că ai promis că nu fugi până nu te găsesc.

Robbie dădu din cap – un paralelipiped mic cu colţurile şi marginile rotunjite, prins printr-un con subţire şi flexibil de un alt paralelipiped mult mai mare, care servea drept piept – şi, supus, se întoarse cu faţa spre copac. O membrană subţire, metalică, se lăsă peste ochii lui strălucitori, iar dinăuntrul trupului lui veni un sunet regulat şi desluşit ca bătaia ceasornicului.

— Să nu te prind că tragi cu ochiul sau că sari vreun număr – îl ameninţă Gloria şi se grăbi să-şi găsească un ascunziş.

Se scurseră câteva secunde riguros măsurate de tic-tacul din interiorul lui Robbie. La a suta bătaie ridică pleoapele, iar privirea lui aprinsă cercetă cuprinsul. Se opri asupra unei bucăţele de stambă colorată ce ieşea de după o piatră. Făcu câţiva paşi să se convingă că acolo era pitită Gloria.

Având grijă să rămână între Gloria şi copac, înaintă cu prudenţă spre ascunzătoare. Când se apropie într-atâta, încât nici chiar Gloria nu putea pretinde că nu a fost descoperită, întinse o mână către ea, iar cu cealaltă se lovi peste picior şi scoase un zăngănit sonor. Bosumflată, Gloria ieşi la iveală.

— Te-ai uitat! Exclamă ea, dovedindu-se încă o dată total nedreaptă. Şi pe urmă, m-am săturat să mă joc de-a v-aţi ascunselea. Vreau să mă iei în spate.

Dar Robbie, jignit de această acuzaţie nedreaptă, se aşeză pe jos şi mişcă de câteva ori capul de la stânga spre dreapta. Pe dată, Gloria schimbă tonul şi deveni rugătoare:

— Hai, Robbie, am spus în glumă că te-ai uitat. Hai, ia-mă în spate!

Robbie însă nu se lăsă înduplecat cu una, cu două. Continuă cu încăpăţânare să-şi ţină privirea aţintită spre cer şi să clatine din cap.

— Hai, Robbie, te rog, te rog mult de tot ia-mă în spate!

Îşi aruncă braţele ei trandafirii în jurul gâtului şi-l strânse tare, tare. Apoi, schimbându-şi tactica, se dădu în lături:

— Bine, dacă nu vrei să mă iei în spate am să încep să plâng – şi feţişoara i se schimonosi gata de plâns.

Nici un argument nu înmuie inima tare ca piatra a lui Robbie, care clătină din cap pentru a treia oară. Gloria îşi jucă atunci ultima carte:

— Bine, dacă nu vrei – rosti ea pătimaşă – să ştii că nu-ţi mai spun nici o poveste. În viaţa mea!

În faţa acestei ameninţări, Robbie cedă pe dată şi necondiţionat şi dădu repede din cap – de sus în jos – până când metalul din jurul gâtului începu să scârţâie. Cu multă grijă, ridică fetiţa şi o aşeză călare pe umerii săi largi şi teşiţi.

Lacrimile ce stăteau gata să izbucnească din ochişorii ei dispărură ca prin farmec şi Gloria începu să chiuie de bucurie. Pielea metalică a lui Robbie, menţinută la temperatura constantă de 70° F, datorită unor bobine de inducţie de mare rezistenţă, era netedă şi plăcută la pipăit, iar gălăgia pe care o

făceau picioruşele ei, lovind ca într-o tobă pieptul lui masiv, era de-a dreptul încântătoare.

— Să zicem că eşti un avion de coastă, Robbie, un avion de coastă, mare, argintiu. Întinde braţele. Hai, Robbie, trebuie să ţii braţele întinse dacă vrei să fii avion.

Robbie o ascultă. Braţele lui se prefăcură în aripi dirijate de curenţi, iar el deveni avion de coastă. Gloria răsuci capul robotului şi se plecă puţin spre dreapta. Robbie ameriză brusc. Gloria înzestră vehiculul cu un motor care făcea „brrr”, apoi cu arme care făceau „pu-u-u” şi „şş-şş-şş”. Piraţii se năpustiră asupra vasului de pe care se trăgea cu tunurile; duşmanii cădeau sub ploaia de ghiulele.

— Mai repede, fraţilor – comandă Gloria – rămânem fără muniţii!

Ochi plină de curaj, în vreme ce Robbie – devenit vas de mare viteză – parcurgea depărtările în pas accelerat. Traversă în goană câmpul şi când ajunse de partea cealaltă, la un loc cu iarba necosită, se opri atât de brusc, încât călăreţul, cu obrajii văpăi, scoase un răcnet şi se prăbuşi pe covorul moale şi verde.

Gloria gâfâia şi exclamă fericită, de-abia putând articula cuvintele:

— Vai ce frumos ne-am jucat!

Robbie aşteptă până ce îşi reveni, apoi o trase uşor de o buclă.

— Vrei ceva de la mine? Întrebă Gloria, prefăcându-se neconvingător că nu înţelege ce voia Robbie.

Acesta însă nu se lăsă păcălit şi trase de buclă puţin mai tare.

— A, ştiu ce vrei. Să-ţi spun o poveste!

Robbie dădu grăbit din cap.

— Pe care să ţi-o spun?

Robbie desenă cu degetul prin aer un semicerc.

Fetiţa protestă:

— Tot asta? Ţi-am povestit „Cenuşăreasa” de o mie de ori. Tot nu te-ai săturat de ea? E o poveste pentru copiii mici de tot.

Degetul de metal desenă încă un semicerc.

— Bine, bine…

Gloria îşi revizui iute în minte povestea (şi cele câteva adaosuri personale), apoi începu:

— Eşti gata? A fost odată ca niciodată o fetiţă foarte frumoasă pe care o chema Ella. Şi fetiţa asta avea o mamă vitregă foarte, foarte rea şi două surori vitrege foarte urâte şi foarte rele. Şi…

Gloria tocmai ajunsese la punctul culminant al poveştii (suna miezul nopţii şi totul redevenea sărăcăcios, aşa cum fusese mai înainte), iar ochii lui Robbie scânteiau de atenţie, când fu întreruptă:

— Gloria!

Se auzi vocea subţire a unei femei care îi strigase numele de repetate ori şi care avea în glas o notă de enervare, semn că îngrijorarea luase locul supărării.

— Mă strigă mama – spuse Gloria, fără prea mare entuziasm. Ia-mă în spate şi să mergem spre casă, Robbie.

Robbie porni cu ea în cârcă fără zăbavă; ceva în sinea lui îi spunea că e bine s-o asculţi pe Mrs. Weston fără să stai pe gânduri. În timpul zilei, tatăl Gloriei era rareori pe acasă, în afară de duminică – astăzi bunăoară – şi părea un om bun şi înţelegător. În schimb, mama Gloriei producea asupra lui Robbie o stare de nelinişte, din care cauză acesta se ferea să dea prea des ochii cu ea.

Mrs. Weston îi zări de cum se ridicară din iarbă şi intră să-i aştepte în casă.

— Te-am strigat până am răguşit – îi spuse Gloriei cu severitate. Unde ai fost?

— Am fost cu Robbie – bâigui Gloria. Îi povesteam „Cenuşăreasa” şi nu mi-am dat seama că s-a făcut ora de masă.

— Foarte rău că nici Robbie nu şi-a dat seama. Apoi ca şi când asta îi amintise de prezenţa robotului, se întoarse către el:

— Poţi pleca, Robbie. Gloria nu mai are acum nevoie de tine. Şi adăugă, fără milă:

— Să nu vii până nu te chem eu.

Robbie mai zăbovi o clipă, căci Gloria îi sări în ajutor.

— Stai puţin, mamă, trebuie să-i dai voie să mai stea puţin. N-am terminat „Cenuşăreasa”. I-am promis să-i povestesc „Cenuşăreasa” şi n-am terminat.

— Gloria!

— Ai să vezi, mamă, are să fie aşa de cuminte, că nici n-ai să ştii că-i aici. Poate să stea pe scaun într-un colţ fără să spună nici un cuvânt, adică fără să se mişte. Nu-i aşa, Robbie?

Interpelat, Robbie dădu o dată afirmativ din cap.

— Gloria, dacă nu încetezi în clipa asta, nu-l vei mai vedea pe Robbie o săptămână întreagă.

Ochii fetiţei se umplură de lacrimi:

— Bine! Dar „Cenuşăreasa” e povestea lui preferată şi n-am terminat-o. Şi îi place atât de mult!

Robotul plecă foarte amărât, iar Gloria îşi înăbuşi un suspin adânc.

George Weston se simţea bine. De altfel, duminica după masă se simţea întotdeauna bine. Un prânz bun, o canapea moale pe care să te poţi întinde, ziarul „Times” alături, picioarele în papuci, îmbrăcat numai cu pantaloni de pijama – cum să nu te simţi bine?

Iată pentru ce nu se arată prea bucuros când intră în odaie soţia lui. O iubea foarte mult, după zece ani de însurătoare era încă îndrăgostit de ea şi se înţelege că ori de câte ori o vedea era foarte fericit – totuşi după-amiezile de duminică erau sfinte pentru el şi noţiunea de a se simţi bine implica neapărat două-trei ore de singurătate. De aceea, nu-şi dezlipi ochii de pe reportajul asupra expediţiei spre Marte a lui Lefebre şi Yoshida (care-şi fixaseră ca punct de pornire Baza Lunară şi aveau toate şansele ca de data asta să reuşească) şi se prefăcu că n-o vede.

Mrs. Weston aşteptă două minute plină de răbdare; în următoarele două minute îşi pierdu răbdarea şi, în sfârşit, se hotărî să rupă tăcerea.

— George.

— Hm?

— George, cu tine vorbesc! Vrei, te rog, să laşi cinci minute jurnalul şi să te uiţi la mine?

Ziarul căzu foşnind pe podea, iar Weston întoarse o faţă plictisită către soţia sa:

— Ce s-a întâmplat, dragă?

— Ştii tu prea bine ce. E vorba de Gloria şi de maşinăria aceea nesuferită.

— Care maşinărie nesuferită?

— Nu te face că nu înţelegi. Mă refer la robotul căruia Gloria îi zice Robbie. N-o lasă singură nici o clipă.

— De ce s-o lase singură? Nu de asta l-am luat. Şi nu-s de acord că-i maşinărie nesuferită. Este cel mai bun robot care se

găseşte în comerţ şi m-a costat o groază de bani. Totuşi, nu mă plâng, merită, şi pot spune, fără exagerare, că este mai capabil decât jumătate din oamenii cu care lucrez eu la birou.

Făcu o mişcare să-şi reia ziarul, dar nevastă-sa i-o luă înainte şi-l ridică ea.

— George, acum stai de vorbă cu mine. Eu nu vreau ca fata mea să fie supravegheată de o maşină. Maşina, oricât ar fi de capabilă, n-are suflet şi nimeni nu poate şti ce gândeşte. Un copil nu poate fi lăsat în grija unui obiect de metal.

Weston se încruntă.

— Când ai ajuns la concluzia asta? Robbie e cu Gloria de doi ani şi până acum nu-ţi făceai nici un fel de probleme.

— La început era altceva. Era o noutate, mă scutea de o grijă şi… era la modă. Acum însă lucrurile nu mai stau la fel. Vecinii…

— Ce amestec au vecinii? Ascultă, draga mea. Într-un robot poţi avea mult mai multă încredere decât într-o guvernantă. Robbie a fost construit pentru un singur scop: să ţină tovărăşie unui copil. Întreaga lui „mentalitate” a fost creată în vederea acestui lucru. El nu poate fi decât credincios, bun şi blând, ceea ce nu se poate spune despre nici un om.

— Dar dacă se defectează ceva? Vreun, vreun… Mrs. Weston nu prea ştia ce se află în interiorul unui robot. Dacă vreun şurub se lărgeşte şi toată maşinăria începe să funcţioneze aiurea, şi… şi…

Nu izbuti să rostească finalul de altfel previzibil al frazei.

— Prostii – o contrazise Weston, nu însă fără un tremur nervos interior. O presupunere ridicolă. Când l-am cumpărat pe Robbie, am discutat mult cu oameni competenţi despre prima lege a roboţilor. Ştii că nu se poate ca un robot să facă vreun rău omului; cu mult înainte de a se strica, atât încât să calce prima lege, robotul nu mai funcţionează şi e scos din uz. Este o chestiune calculată matematic. În afară de aceasta, de două ori pe an vine un inginer de la „Roboţii americani” pentru a-i face o revizie completă. Sunt tot atâtea şanse ca Robbie să se defecteze dintr-o dată, câte şanse sunt ca tu sau eu să înnebunim – chiar mai puţine. Şi pe urmă, cum ai putea s-o desparţi pe Gloria de el?

Mai încercă o dată, cu timiditate, să recupereze ziarul pe care însă soţia sa îl aruncă supărată în odaia de alături.

— Tocmai asta e, George! Copilul nu mai vrea să se joace cu nimeni altcineva. Sunt atâţia băieţi şi fetiţe cu care ar putea să se împrietenească, dar nu vrea. Nici nu se apropie de ei dacă n-o împing eu. Nu în felul ăsta se creşte o fată. Vrei să iasă din ea un om normal, care ştie să se comporte în societate, nu-i aşa?

— Te sperii de umbre, Grace. N-ai decât să-ţi închipui că Robbie e un câine. Am văzut sute de copii care-şi preferă câinele propriului lor tată.

— Un câine e cu totul altceva, George. Trebuie să ne descotorosim de obiectul ăsta. Îl putem revinde firmei de la care l-ai cumpărat. M-am interesat şi îl primeşte.

— Te-ai şi interesat?! Uite ce e, Grace, nu vreau să ne certăm. Vom păstra robotul până ce Gloria va fi mai mare, şi, te rog, să nu mai discutăm despre acest subiect.

Şi cu aceste vorbe, părăsi supărat încăperea.

Două zile mai târziu, Mrs. Weston îşi întâmpină soţul seara în pragul casei.

— George, am să-ţi spun ceva. Ştii că tot satul e împotriva noastră?

— De ce? Întrebă Weston, intrând în baie şi dând drumul la apă.

Zgomotul apei îl împiedică să audă răspunsul. Mrs. Weston aşteptă. Apoi spuse:

— Din cauza lui Robbie.

Weston ieşi din odaie cu prosopul în mână, roşu la faţă de mânie.

— Ce vrei să spui?!

— Că tot satul vorbeşte. Am încercat cât am putut să nu-i iau în seamă, dar m-am săturat, nu mai pot şi nu mai vreau. Sătenii spun că Robbie e periculos, iar copiii lor nu au voie să se apropie seara de casa noastră.

— Bine, dar noi îi dăm copilul nostru în grijă!

— Tocmai, ei nu văd cu ochi buni treaba asta.

— Să-i ia dracu!

— Crezi că dacă-i trimiţi la dracu ai rezolvat problema? Eu sunt obligată să ies în sat să fac cumpărături şi mă întâlnesc zilnic cu ei. Iar în oraş e şi mai rău. Atitudinea împotriva roboţilor s-a accentuat în ultima vreme. La New York a apărut o dispoziţie

potrivit căreia roboţii nu mai au voie să iasă în stradă de la apusul până la răsăritul soarelui.

— Ceea ce însă nu ne poate împiedica să ţinem un robot în casă. Grace, îmi dau perfect de bine seama că ai pornit la luptă. Dar îţi cunosc prea bine armele şi te anunţ că lupţi zadarnic. Nu sunt de acord cu tine. Îl vom păstra pe Robbie.

Dar era îndrăgostit de nevasta lui şi ea ştia, ceea ce agrava mult situaţia. George Weston nu era decât un bărbat – bietul de el – iar nevasta lui nu omitea niciuna din metodele de care sexul masculin învăţase să se teamă, fie din înţelepciune, fie din slăbiciune.

În săptămâna următoare, de zeci de ori Weston strigă: „Robbie va rămâne şi nu-mi schimb hotărârea”, dar cu fiecare dată hotărârea lui slăbea.

Veni, în sfârşit, şi ziua când Weston se apropie vinovat de fiica lui şi-i propuse să meargă împreună în sat, la un spectacol de visivox.

Gloria bătu fericită din palme.

— Poate veni şi Robbie cu noi?

— Nu, draga mea – spuse el, tresărind la auzul propriului său glas – roboţii n-au voie în sală, dar poţi să-i povesteşti pe urmă ce-ai văzut.

Când rosti ultimele cuvinte se bâlbâi şi ocoli privirea fetiţei.

Visivoxul fusese într-adevăr foarte frumos, iar Gloria se întoarse acasă veselă şi plină de entuziasm. Aşteptă nerăbdătoare ca tatăl ei să-şi bage maşina în garaj.

— Abia aştept să-i povestesc lui Robbie, tată. Ce-o să-i mai placă, mai ales când Francis Fran merge de-a-ndăratelea, încet, încet, şi nimereşte într-un om-leopard şi-o ia la fugă. Râse cu poftă, apoi întrebă: Tată, chiar există oameni-leoparzi pe Lună?

— Cred că nu – spuse Weston absent. E doar o născocire caraghioasă.

Maşina era în garaj şi nu exista nici un alt pretext ca să mai întârzie. Resemnat, îşi luă inima în dinţi. Gloria străbătu în goană pajiştea:

— Robbie! Robbie!

Deodată se opri: din pragul casei o privea cu ochii săi castanii, dând din coadă, un câine mare scoţian de toată frumuseţea.

— Vai ce câine frumos! Exclamă Gloria, urcând scara. Se apropie de el cu multă prudenţă şi-l mângâie: E al meu?

Mama le ieşi în întâmpinare.

— Da, e al tău, Gloria – spuse ea. Nu-i aşa că-i frumos? Ia uită-te ce blană moale are! E foarte blând şi-i sunt foarte dragi fetiţele.

— Poate să se joace?

— Sigur că da. Ştie o mulţime de lucruri. Vrei să vezi?

— Îndată. Vreau să vadă şi Robbie. Robbie! Se opri gânditoare, apoi încruntă sprâncenele. Pun rămăşag că stă în odaia lui să-mi arate că s-a supărat pe mine că nu l-am luat la visivox. Trebuie să-i explici tu, tăticule. Pe mine n-are să mă creadă, trebuie să-i spui şi tu.

Weston îşi strânse buzele. Se uită spre soţia sa, dar nu-i putu prinde privirea.

Gloria coborî în grabă scările şi se îndreptă spre subsol, strigând din mers:

— Robbie, vino să vezi ce mi-au adus mama şi tata. Mi-au cumpărat un câine, Robbie.

După un minut se întoarse speriată.

— Mamă, Robbie nu-i în odaia lui. Unde poate fi?

Neştiind ce să-i răspundă, George Weston tuşi şi-şi concentră toată atenţia asupra unui nor ce trecea pe cer. Gloria stărui, cu vocea înecată în lacrimi:

— Mamă, unde-i Robbie?

Mrs. Weston se aşeză şi-şi luă fiica în braţe:

— Gloria, nu fi amărâtă. Cred că Robbie a plecat.

— A plecat? Unde? Mamă, unde a plecat?

— Nimeni nu ştie, draga mamei. A plecat. L-am căutat peste tot, dar nu l-am găsit.

— Crezi că n-are să se mai întoarcă niciodată?

Ochii ei erau plini de durere.

— Poate o să-l găsim. O să-l mai căutăm. Între timp, joacă-te frumos cu câinele, la priveşte-l! Abia aşteaptă să te joci cu el. Îl cheamă Fulger şi ştie o mulţime

Dar ochii fetiţei erau plini de lacrimi.

— Nu-mi trebuie câinele ăsta urâcios. Îl vreau pe Robbie. Căutaţi-l pe Robbie.

Amărăciunea ei era prea adâncă pentru a putea fi exprimată prin vorbe şi Gloria izbucni într-un hohot de plâns.

Mrs. Weston se uită la soţul ei, cerându-i cu privirea ajutor; el însă se muta de pe un picior pe altul, fără să-şi ia ochii de la cer, aşa încât trebui singură să încerce s-o consoleze pe Gloria.

— De ce plângi, draga mamei? Robbie nu era decât o maşinărie, o maşinărie veche şi urâtă. N-avea viaţă.

— Ba nu era o maşinărie! Urlă Gloria, ca o mică fiară sălbatică, uitând atât regulile gramaticale, cât şi pe cele ale bunei-cuviinţe. Era o persoană ca tine şi ca mine, şi era cel mai bun prieten al meu. Vreau să vină înapoi. Vai, mamă! Vreau să vină înapoi!

Mama, neştiind ce să mai spună, se retrase, lăsând-o pe Gloria pradă disperării.

— Las-o în pace să plângă – îi spuse soţului ei. Supărările copiilor nu durează mult. Peste câteva zile o să uite că Robotul ăsta nesuferit a existat vreodată.

Dar timpul dovedi că Mrs. Weston fusese prea optimistă. Se înţelege că Gloria încetă să plângă, dar încetă totodată să surâdă şi, pe măsură ce treceau zilele, ea devenea tot mai tăcută şi mai tristă. Fetiţa era din ce în ce mai nefericită, iar Mrs. Weston ar fi cedat cu siguranţă, numai că îi venea foarte greu să se dea bătută.

Dar într-o seară dădu buzna în salon, cu faţa răvăşită, se aşeză pe un scaun, îşi încrucişă mâinile. Soţul ei îşi lungi gâtul şi o privi peste jurnalul pe care-l citea:

— Ce-i cu tine, Grace?

— Ce să fie, George? Nu mai ştiu cum s-o scot la capăt cu copilul ăsta. Azi a trebuit să trimit câinele înapoi. Gloria mi-a declarat că nu suportă nici măcar să-l vadă. Simt că mă aduce în pragul nebuniei.

Weston lăsă ziarul şi spuse cu o licărire de speranţă în privire:

— N-ar fi n-ar fi oare mai bine să-l aducem pe Robbie înapoi? M-am interesat şi se poate. Iau legătura cu…

— Nu – răspunse Mrs. Weston încruntată. Nu vreau să aud de aşa ceva. Nu e pedagogic să cedăm. Şi nu vreau ca fata mea

să fie crescută de un robot, chiar dacă e nevoie de ani ca să-l uite.

Weston reluă lectura ziarului, oftând resemnat:

— În condiţiile astea, un singur an e de ajuns ca să albesc.

— De mare ajutor îmi eşti, n-am ce spune – îi răspunse îngheţată soţia. Gloria are nevoie de o schimbare de decor. E firesc ca aici să nu-l poată uita pe Robbie. Fiecare copac, fiecare piatră îi aduce aminte de el. Ce situaţie stupidă: un copil care să sufere atât pentru un robot.

— Bine, bine, dar continuă ce ai vrut să spui. Ce schimbare de decor ai plănuit?

— Plecăm la New York şi o luăm cu noi.

— În oraş? Pe căldurile astea? Parcă nu ştii cum e la New York în august. De-abia se poate respira.

— Totuşi, milioane de oameni respiră.

— Pentru că nu au, ca noi, o casă la ţară. Dacă n-ar fi obligaţi să stea în New York, n-ar sta.

— Trebuie, n-avem încotro. M-am hotărât să plecăm cât mai repede. Acolo Gloria o să găsească o mulţime de lucruri care s-o intereseze şi destui prieteni care să-i ridice moralul şi o să uite de robot.

— Vai, doamne! Mormăi soţul răpus. Când mă gândesc la pavajul încins al străzilor…

— N-avem încotro – îi răspunse necruţătoare soţia. Gloria a slăbit două kilograme luna asta şi pentru mine sănătatea fiicei mele e mai importantă decât comoditatea ta.

— Păcat că nu te-ai gândit la sănătatea fiicei tale înainte de a-i lua robotul – bombăni el încet, ca să nu poată fi auzit.

Cum află de plecarea la oraş, starea Gloriei se îmbunătăţi simţitor. Vorbea puţin despre acest eveniment, dar când vorbea era veselă şi plină de nerăbdare. Din nou începu să zâmbească şi să mănânce cu aproape tot atâta poftă ca înainte.

Mrs. Weston nu mai putea de bucurie şi nu pierdea nici o ocazie să dovedească soţului ei – încă neconvins de reuşită -că avusese dreptate.

— Să vezi, George, cum mă ajută la bagaje, ca un îngeraş, şi-i merge guriţa tot timpul; nu se mai gândeşte la robot. Ţi-am spus eu ţie că ăsta e remediul: să-i procurăm o altă preocupare asupra căreia să-şi concentreze atenţia.

Primi un răspuns plin de scepticism:

— Hm, să sperăm că ai dreptate.

Pregătirile luară repede sfârşit. Locuinţa de la New York era gata să-i primească, iar la ţară fusese angajat un om cu nevasta lui ca să aibă grijă de casă. Când sosi ziua plecării, Gloria era din nou aceeaşi fetiţă plină de viaţă ca odinioară; nici măcar nu mai pomeni numele lui Robbie.

Se urcară cu toţii bine dispuşi într-un taxigyro (Weston ar fi preferat să facă drumul cu gyro-ul lui, dar, fiind prea mic, nu-i încăpeau bagajele) şi porniră spre aeroport, de unde luară avionul.

— Vino aici, Gloria – o chemă Mrs. Weston – ţi-am oprit un loc lângă fereastră ca să vezi mai bine.

Gloria se grăbi să-şi ia locul în primire, îşi turti nasul de sticla groasă a ferestrei şi ascultă cu atenţie tusea groasă a motorului, care porni smucindu-se puternic. Era prea mică ca să se sperie când avionul, ţâşnind parcă dintr-o praştie, lăsă pământul în urmă sau când trupuşorul ei îşi pierdu jumătate din greutate; totuşi, nici chiar aşa de mică nu era, încât să n-o intereseze ceea ce se petrecea. Privea cu mare atenţie, iar când pământul se îndepărtă şi începu să semene cu o cuvertură alcătuită din petice, îşi dezlipi nasul de fereastră şi se întoarse către mama ei:

— Când ajungem, mamă? O întrebă, frecându-şi nasul îngheţat şi privind cum abureala lăsată de respiraţie pe geam se făcea din ce în ce mai mică, dispărând în cele din urmă.

— Cam într-o jumătate de oră, draga mamei – răspunse ea, întrebând-o apoi cu o mică urmă de îngrijorare: Nu-i aşa că-ţi pare bine că mergem la New York? Ai să vezi ce mult o să-ţi placă oraşul; acolo sunt clădiri înalte şi oameni mulţi şi atâtea lucruri de văzut! Şi o să mergem în fiecare zi la visivox, şi la circ, şi la ştrand…

— Da, mamă – zise Gloria, fără prea mult entuziasm. Tocmai atunci avionul ieşi deasupra norilor, iar Gloria privi spectacolul înmărmurită. Nu mai avusese niciodată norii la picioarele ei; se obişnuise să-i vadă deasupra capului! Apoi, când cerul deveni complet senin, se întoarse către mama, cu o feţişoară misterioasă, ca şi când ar fi voit să-i împărtăşească un secret:

— Eu ştiu de ce mergem la New York, mamă.

— Da? Se miră Mrs. Weston. De ce?

— Nu mi-ai spus pentru că ai vrut să-mi faci o surpriză, dar am ghicit. O clipă rămase în admiraţia perspicacităţii ei, apoi râse voioasă: Mergem la New York ca să-l găsim pe Robbie, nu-i aşa? Îl vom căuta cu detectivii.

George Weston tocmai îşi potolea setea bând un pahar cu apă. Cuvintele fetiţei avură asupra lui un efect din cele mai dezastruoase: se înecă, încercă să-şi recapete suflarea, iar apa ţâşni din gură ca dintr-o fântână arteziană, apoi începu să tuşească zgomotos. Când îşi reveni, avea faţa roşie, hainele ude şi era foarte, foarte prost dispus.

Mrs. Weston dădu dovadă de multă stăpânire de sine. Totuşi, când Gloria, cu vocea plină de îngrijorare, mai repetă o dată întrebarea, îşi ieşi puţin din fire şi răspunse destul de acră:

— Poate. Dar acum fii cuminte şi linişteşte-te odată, pentru numele lui Dumnezeu.

New York, anul 1998. Pentru orice vizitator, oraşul era, mai mult ca oricând, un adevărat paradis. Părinţii Gloriei îşi dădeau seama de asta şi încercau să profite cât mai mult.

Din ordinul soţiei sale, George Weston îşi luă o lună de zile concediu, ca să aibă cât mai mult timp „s-o scoată pe Gloria din impas”, cum spunea el. În toate împrejurările, Weston se dovedise conştiincios, metodic şi foarte serios. Nu se dezminţi nici de astă dată. Înainte ca luna să se fi încheiat, făcuse tot ceea ce era omeneşte posibil.

O duse pe Gloria în vârful clădirii Roosevelt – care avea o înălţime de jumătate de milă, iar fetiţa privi uluită şirul de acoperişuri ce se întindeau până departe, spre câmpiile din Long Island şi tăpşanurile din New Jersey. Apoi vizitară grădina zoologică, unde înfiorată văzu pentru prima oară în viaţa ei „un leu adevărat”, în carne şi oase (o dezamăgi totuşi într-o oarecare măsură faptul că îngrijitorul grădinii îi dădea să mănânce bucăţi mari de carne, în loc de oameni, aşa cum crezuse ea) şi ceru autoritar şi insistent să vadă balena.

Vizitară apoi muzee de toate felurile, parcurile, ştrandurile, acvariile, într-un cuvânt, tot ceea ce era interesant în oraş.

Făcură o excursie pe Hudson într-un vapor vechi, construit prin 1920 şi echipat ca pe timpuri. Şi o altă excursie – cu ocazia unei serbări a aviaţiei – în stratosferă, unde cerul era roşu ca focul şi de unde văzu cum se ivesc stelele; de departe zări o

minge uriaşă, învăluită în ceaţă, care nu era altceva decât Pământul. Într-un submarin cu pereţi de sticlă, coborâră până în adâncul apelor de la Long Island Sound, şi fetiţa descoperi o lume plutitoare, colorată verzui, plină de fiinţe stranii şi ciudate ce-i aruncau ocheade prin sticla pereţilor, depărtându-se apoi cu iuţeală.

Încercând să-i atragă atenţia pe un plan mult mai prozaic, Mrs. Weston o purtă prin prăvălii la fel de minunate ca lumea basmelor.

O lună încheiată, părinţii făcură tot ce se poate închipui ca Gloria să-l uite pe Robbie, fără însă să aibă convingerea că-şi atinseseră scopul. Oriunde mergeau, atenţia fetiţei se îndrepta totdeauna către roboţii ce-i ieşeau întâmplător în cale. Oricât ar fi fost de interesant sau de nou ceea ce vedea, privirile ei erau atrase ca de un magnet spre oamenii de metal iviţi în câmpul ei vizual. Mrs. Weston nu-şi precupeţi nici un efort ca s-o ferească pe Gloria de a întâlni roboţi.

Cele petrecute la Muzeul de ştiinţă şi industrie dovediră însă că totul fusese în zadar. Muzeul anunţase un program special pentru copii, alcătuit din fel de fel de curiozităţi şi scamatorii ştiinţifice care stârneau uimirea celor mici. Părinţii Gloriei trecură acest program pe lista lor sub titlul „de văzut neapărat". În vreme ce priveau cu toată atenţia acţiunile pe care le săvârşea un electromagnet puternic, Mrs. Weston îşi dădu deodată seama că Gloria nu se mai află lângă ei. Intrară în panică, apoi, hotărâţi să fie calmi, începură s-o caute cu ajutorul a trei paznici.

Gloria nu pornise aiurea. Era o fetiţă care îşi urmărea scopul cu o perseverenţă neobişnuită pentru vârsta ei, semănând, de altfel, în această privinţă cu maică-sa. La etajul al treilea zărise o plăcuţă pe care scria cu litere de-o şchioapă: „Spre Robotul vorbitor". Silabisi cuvintele, dar observă că părinţii nu aveau de gând s-o ia de acolo. Nu-i rămânea decât să aştepte momentul fericit când părinţii nu o vor băga în seamă, să plece de lângă ei şi s-o ia singură în direcţia arătată de săgeată.

Robotul vorbitor era o descoperire recentă, neperfecţionată şi încă fără aplicaţie practică. Avea deocamdată doar o valoare publicitară. La fiecare oră, câte un grup, sub conducerea ghidului, pătrundeam încăperea în care era robotul

şi îi punea întrebări în şoaptă. Un inginer care era de faţă alegea întrebările la care socotea el că robotul va putea răspunde şi i le transmitea.

Era destul de plicticos. Desigur, nu era lipsit de importanţă să ştii că paisprezece la pătrat fac o sută nouăzeci şi şase, că temperatura în acel moment era de 72 grade Fahrenheit, iar presiunea aerului de 760 mm pe coloana de mercur, că greutatea specifică a sodiului este 23. Dar pentru asta nu era realmente nevoie de un robot, de un maldăr de peste 7m2 de sârme şi bobine de inducţie.

Foarte puţini vizitatori puneau o a doua întrebare; doar într-un colţ, stând cuminte pe o bancă, o fetiţă de vreo paisprezece, cincisprezece ani aştepta răspunsul la cea de-a treia întrebare. Se afla singură în încăpere când apăru Gloria.

Aceasta din urmă nici n-o băgă în seamă. În clipele acelea, pentru ea nici o fiinţă omenească nu prezenta vreun interes. Îşi păstra atenţia întreagă pentru cercetarea acelui mare aparat cu multe rotiţe şi butoane. Ezită un moment descumpănită, căci robotul vorbitor nu semăna deloc cu roboţii obişnuiţi.

Foarte circumspectă şi cuprinsă de îndoieli, întrebă cu o voce tremurândă:

— Vă rog, stimate domnule Robot, dumneavoastră sunteţi domnul Robot vorbitor?

Nu prea era sigură că alesese bine felul în care ar fi trebuit să i se adreseze, dar i se părea că un robot care vorbeşte merită foarte multă politeţe.

(Faţa slăbuţă a fetiţei de pe banca din colţ deveni deodată atentă, apoi fetiţa deschise caietul de note pe care-l avea la ea şi începu să scrie ceva foarte repede şi neciteţ.)

Un hârâit vesti intrarea în funcţiune a aparatului şi o voce metalică rosti egal şi fără nici o inflexiune: „Eu-sunt-robotul-care-vorbeşte”.

Gloria îl privi şi mai descumpănită. Vorbea într-adevăr, dar sunetul venea de undeva dinăuntru. Nu avea o faţă cu care să stai de vorbă. Îl mai întrebă:

— Vă rog, stimate domnule Robot, puteţi să mă ajutaţi?

Robotul vorbitor era special făcut ca să răspundă la întrebări, dar până atunci nu i se puseseră decât întrebări la

care era pregătit să răspundă. De aceea, foarte sigur pe sine, spuse:

— Eu-pot-să-te-ajut.

— Vă mulţumesc, stimate domnule Robot. L-aţi văzut cumva pe Robbie?

— Cine-este-Robbie?

— E un robot, stimate domnule Robot. Se ridică în vârful picioarelor: Cam aşa de înalt, domnule Robot, ba ceva mai înalt, şi e foarte drăguţ. Ştiţi, are şi cap. Vreau să spun că nu seamănă cu dumneavoastră, stimate domnule Robot, dumneavoastră nu aveţi cap.

Robotul vorbitor era nedumerit.

— Un robot?

— Da, stimate domnule Robot. Un robot ca dumneavoastră, domnule Robot, numai că nu vorbeşte şi are înfăţişarea unui om.

— Un-robot-ca-mine?

— Da, stimate domnule Robot.

La aceste cuvinte, robotul răspunse cu o pocnitură şi scoase apoi un sunet ciudat, fără înţeles. Nu era familiarizat cu generalizarea şi ideea că el nu era numai el, ci că făcea parte dintr-o întreagă categorie, depăşea puterea lui de înţelegere. Făcu un mare efort să asimileze noţiunea şi din această cauză îşi arse o jumătate de duzină de siguranţe; mici semnale începură să bâzâie indicând defecţiunea.

(Fetiţa de pe bancă plecă. Îşi luase destule note pentru lucrarea ei la fizică, în legătură cu „Aspectele practice ale Roboţilor”. Această lucrare a fost prima din numeroasele lucrări pe care Susan Calvin le-a scris despre roboţi.)

Gloria aştepta cuminte răspunsul şi-şi ascundea cu grijă nerăbdarea, când deodată auzi un strigăt în spatele ei: E aici! Şi recunoscu vocea mamei sale.

— Ce cauţi aici, copil rău şi neascultător! O certă Mrs. Weston; îngrijorarea de mai înainte se transformase în supărare. Îţi dai seama ce tare ne-ai speriat, pe mine şi pe tata? De ce ai plecat de lângă noi?

Tocmai atunci dădu buzna în încăpere şi inginerul specializat în roboţi, care-şi smulgea părul de pe cap şi dorea să afle cine din cei de faţă stricase aparatul.

— Nu ştiţi să citiţi ce scrie acolo? Urlă el. Nimeni n-are voie să intre fără ghid.

Supărat, glasul Gloriei domina larma:

— N-am făcut nimic rău. Am vrut numai să văd robotul vorbitor; mă gândeam că poate ştie ceva despre Robbie, că amândoi sunt roboţi. Apoi, nemaiputând suporta amintirea şi lipsa lui Robbie, izbucni într-o ploaie de lacrimi: Mamă! Trebuie să-l găsim pe Robbie! Trebuie!

Mrs. Weston îşi stăpâni un strigăt şi spuse:

— Ah, Doamne Dumnezeule! Hai acasă, George! E mai mult decât pot suporta.

În acea seară, George Weston lipsi câteva ceasuri, iar a doua zi de dimineaţă se apropie de nevasta lui cu o figură încântată, care dădea de bănuit:

— Mi-a venit o idee, Grace.

— Ce idee? Îl întrebă soţia, fără prea multă curiozitate.

— În legătură cu Gloria.

— Sper că nu vrei să luăm înapoi robotul?

— Sigur că nu.

— Bine, atunci spune. Te ascult. Cine ştie, poate găseşti tu vreo soluţie; ale mele toate au dat greş. Nimic din ce-am făcut n-a fost de folos.

— Uite la ce m-am gândit eu. Gloria face atâta caz de Robbie pentru că se gândeşte la el ca şi când ar fi un om, nu o maşinărie. De-aia nu-l poate uita. Dacă izbutim s-o convingem că nu e altceva decât o grămadă de foi şi fire din oţel şi aramă şi că sursa vieţii lui este electricitatea, simţămintele ei pentru el se vor risipi. Din punct de vedere psihologic acesta este punctul nevralgic – înţelegi ce vreau să spun?

— Şi cum vrei s-o convingi?

— Foarte simplu. Unde crezi că am fost ieri seară? Am vorbit cu Robertson de la firma „Roboţii americani” şi am aranjat cu el să ne arate mâine atelierele. Mergem toţi trei şi ai să vezi că, înainte de a pleca, Gloria se va convinge că robotul nu-i o fiinţă vie.

Ochii lui Mrs. Weston se măriră şi în ei apăru o strălucire de admiraţie.

— George, asta-i o idee minunată!

George Weston nu-şi încăpea în piele de mândrie.

— Nu am decât astfel de idei!

Mr. Struthers era un director general foarte capabil, deşi cam prea vorbăreţ. În timpul vizitei la atelierele unde se fabricau roboţii, Gloria şi părinţii ei beneficiară la fiecare pas de ample explicaţii. Totuşi, Mrs. Weston nu dădea câtuşi de puţin semne de plictiseală. Dimpotrivă, îl întrerupse de câteva ori şi-l rugă să mai repete explicaţiile, cât mai simplu, pe înţelesul fetiţei. Simţindu-şi apreciată calitatea lui de vorbitor, Mr. Struthers îşi dădu drumul şi deveni şi mai comunicativ ca de obicei.

În cele din urmă, George Weston nu-şi mai putu stăpâni nerăbdarea.

— Iartă-mă, Struthers – spuse, întrerupându-l în mijlocul unei expuneri asupra celulei fotoelectrice – dar aş vrea să ştiu dacă în fabrica voastră există vreun sector în care se foloseşte numai munca roboţilor?

— Poftim? Cum? Ba da, sigur că da. Mr. Struthers zâmbi apoi către Mrs. Weston: Un fel de cerc vicios: roboţi care construiesc roboţi. Bineînţeles, nu practicăm metoda asta pe scară largă. Nu ne dă voie Uniunea sindicatelor. Dar sub titlul de experienţă ştiinţifică putem face câţiva roboţi folosind numai munca roboţilor. Ştiţi, ceea ce sindicatele nu înţeleg – şi parcă pentru a-şi întări argumentaţia bătu cu ochelarii ce-i ţinea într-o mână în palma celeilalte mâini – ceea ce nu înţeleg sindicatele, şi vorbesc ca vechi simpatizant al mişcării laburiste, este faptul că folosirea roboţilor, deşi la început va aduce fără doar şi poate mărirea numărului celor concediaţi, va fi în cele din urmă…

— Ai dreptate, Struthers – îl întrerupse pentru a doua oară Weston – dar n-am putea vedea şi noi secţia despre care ai pomenit? Sunt sigur că merită să o vizităm.

— Sigur, sigur că da. Mr. Struthers îşi puse ochelarii la loc pe nas şi tuşi uşor, ca să-şi ascundă înfrângerea. Urmaţi-mă, vă rog.

Deveni relativ tăcut în timp ce-i călăuzi printr-un culoar lung, apoi în jos pe nişte scări. Dar de cum intrară în încăperea luminată puternic, care răsuna de zarva unei intense activităţi metalice, stavilele se dădură în lături şi din gâtlejul lui Mr. Struthers ţâşni din nou, abundent, un puhoi de explicaţii.

— Am ajuns – anunţă el, cu mândrie. Priviţi! Numai roboţi. Acest sector este supravegheat de cinci oameni care nici măcar nu se află în încăperea aceasta. În cinci ani de când l-am

înfiinţat, nu a avut loc nici un singur accident. Roboţii folosiţi aici sunt dintre cei mai simpli, dar…

În urechea Gloriei, vocea directorului general suna ca un murmur lipsit de semnificaţie. Fetiţa se plictisea; vizita i se păruse lungă şi neinteresantă, deşi văzuse mulţi roboţi. Dar niciunul nu semăna nici măcar pe departe cu Robbie, fapt pentru care îi privea pe toţi cu mult dispreţ.

Observă totuşi că în încăpere nu se află nici un om. Apoi, ochii ei căzură asupra unei mese rotunde, în jurul căreia lucrau vreo şase-şapte roboţi. Şi deodată înmărmuri, cu respiraţia tăiată de emoţie: încăperea era foarte mare, iar masa era în mijloc, din cauza depărtării nu putea fi sigură, dar unul dintre roboţi semăna, semăna foarte mult cu… ba nu, chiar era…

— Robbie!

Ţipătul ei străbătu distanţa, iar unul dintre roboţi se împiedică şi scăpă unealta ce-o ţinea în mână. Înnebunită de bucurie, înainte ca părinţii s-o poată reţine, Gloria trecu balustrada lăsându-se pe vine, făcu o săritură şi ateriză cu bine la nivelul care era cu un metru mai jos, alergă spre Robbie, cu braţele larg deschise şi părul fluturând pe umeri.

Cei trei oameni mari, împietriţi de groază pe locurile lor, văzură cum macaraua uriaşă se apropia ameninţătoare, urmându-şi oarbă traseul. Fetiţa era prea fericită pentru ca să-şi dea seama de ce se petrece în jur.

O frântură de secundă i-a trebuit lui Weston să-şi recapete sângele rece. Dar în asemenea împrejurări o frântură de secundă poate fi fatală. Nu mai aveau cum s-o întoarcă pe Gloria din drum. Weston sări peste balustradă, făcând o încercare neputincioasă de a ajunge până la ea. Prea târziu. Mr. Struthers făcu semne disperate către supraveghetori ca să oprească macaraua; aceştia însă nu erau decât nişte oameni şi aveau nevoie de timp ca s-o oprească.

Numai Robbie reacţionă repede şi cu precizie. Porni pe dată spre mica lui stăpână, păşind sigur şi iute cu picioarele lui metalice. Apoi toate se petrecură simultan: fără să-şi înceteze viteza, Robbie o înhăţă pe Gloria şi o ridică cu atâta putere încât în pieptul ei nu mai rămase nici un pic de aer. Weston, fără să înţeleagă prea bine ce se petrece, îl văzu, sau mai bine zis îl simţi pe Robbie trecând pe lângă el şi încremeni pe loc. Macaraua trecu peste locul unde fusese Gloria doar cu jumătate

de secundă mai înainte, îşi continuă încă puţin drumul, apoi cu un scâncet prelung se opinti în loc. Gloria îşi recăpătă suflul, părinţii ei, venindu-şi cu greu în fire, nu conteneau s-o îmbrăţişeze şi s-o sărute; ea n-avea însă ochi decât pentru Robbie. Nu-şi dăduse seama de primejdia prin care trecuse, de aceea nu înţelegea decât un singur lucru, că îşi regăsise prietenul.

Dar, înainte ca emoţia să se fi risipit, faţa lui Mrs. Weston îşi schimbă expresia. În minte îi încolţi o bănuială. Încă răvăşită de spaimă, se întoarse spre colţul ei şi-l străfulgeră cu privirea:

— Mi se pare mie că aici a fost mâna ta în joc.

George Weston îşi tot ştergea fruntea încinsă. Mâna îi tremura şi nu izbuti să răspundă decât printr-un zâmbet vag şi lipsit de expresie.

Mrs. Weston îşi continuă ideea:

— Robbie nu a fost făcut pentru muncă tehnică sau de construcţie. Aici nu putea fi de nici un folos. Tu l-ai adus înadins ca să-l găsească Gloria. Aşa-i?

— Ei, da, aşa-i – recunoscu Weston. Dar de unde puteam eu să ştiu că revederea va fi atât de dramatică, Grace? Şi trebuie să recunoşti şi tu că Robbie i-a salvat viaţa. Aşa că acum îl luăm cu noi, nu-i aşa? Poţi să nu-l primeşti în casă?

Grace Weston rămase pe gânduri. Se întoarse şi-i privi o clipă pe Gloria şi pe Robbie. Gloria se agăţase cu braţele de gâtul robotului strângându-l atât de tare, încât cu siguranţă l-ar fi sufocat dacă acesta n-ar fi fost de fier. Fetiţa era veselă şi nu-i mai tăcea guriţa. Braţele de metal cromat ale lui Robbie (care ar fi fost în stare să transforme un drug de fier într-o foiţă) o cuprindeau cu grijă şi dragoste, iar în ochii lui se aprinsese o luminiţă roşie.

— Mă rog – spuse Mrs. Weston, în cele din urmă – n-are decât să rămână la noi până va rugini.

Susan Calvin dădu din umeri:

— Bineînţeles că n-a rămas la ei până a ruginit. Întâmplarea s-a petrecut în 1998. Prin 2002 am inventat robotul vorbitor mobil, după care, cum era şi firesc, vechiul tip de robot a părut depăşit. Totodată, noua descoperire a provocat mare îngrijorare în rândurile celor care erau împotriva roboţilor. Majoritatea guvernelor au interzis, între 2003 şi 2007, folosirea lor pe Pământ în alte scopuri decât cele ştiinţifice…

— Aşa încât Gloria a trebuit să renunţe la Robbie.

— Mă tem că da. Totuşi, i-a venit mai uşor să se despartă de el la 15 ani decât la 8. Părerea mea este că atitudinea oamenilor a fost atunci prostească şi nedreaptă. În 2007, când m-am angajat eu, „Roboţii americani” erau în pragul falimentului. La început credeam că în câteva luni voi deveni şomer. Am ieşit destul de uşor din încurcătură, pentru că am avut posibilitatea să ne asigurăm o piaţă de desfacere pe alte planete.

— Şi aţi revenit la linia de plutire?

— Nu complet. Am încercat să adaptăm tipurile pe care le aveam la îndemână, cum era, de pildă, noul robot vorbitor. Dar nu era încă perfecţionat, avea vreo 4 metri înălţime şi era cam greoi şi cam stângaci. L-am trimis pe Mercur să ajute la instalarea staţiunilor de exploatare minieră de acolo, acţiune care însă a eşuat.

Am privit-o surprins:

— Cum a eşuat? Concernul minelor de pe Mercur are un capital de multe miliarde de dolari.

— Astăzi. Pentru că între timp a avut loc o a doua expediţie care a reuşit. Dacă vrei amănunte în legătură cu subiectul acesta, tinere, te sfătuiesc să-l cauţi pe Gregory Powell. El şi Michael Donovan s-au ocupat de problemele noastre cele mai grele între anii 2010-2030. De Donovan nu mai ştiu nimic de ani de zile, dar Powell locuieşte aici, la New York. Ştiu că e bunic, deşi nu mă pot obişnui cu gândul ăsta. Nu mi-l pot înfăţişa decât tânăr. Bineînţeles, pe vremea aceea şi eu eram mai tânără.

Voiam cu orice preţ s-o fac să vorbească mai departe.

— Dar poate îmi spuneţi şi dumneavoastră, dr. Calvin, câte ceva; pe Mr. Powell îl voi căuta mai pe urmă (ceea ce de altfel am şi făcut).

Susan Calvin îşi privi îndelung mâinile ei uscate şi prelungi care se odihneau pe masa de scris.

— Pot să-ţi spun şi eu câte ceva – încuviinţă ea.

— Povesteşte-mi mai întâi despre expediţia pe Mercur – i-am sugerat.

— Mi se pare că a doua expediţie pe Mercur a avut loc prin 2015. Era o expediţie de explorare, finanţată de „Roboţii americani” şi de „Mineralele solare”, compusă din Gregory

Powell, Michael Donovan şi un nou tip de robot care se afla în faza de experimentare.

SFÂRŞIT